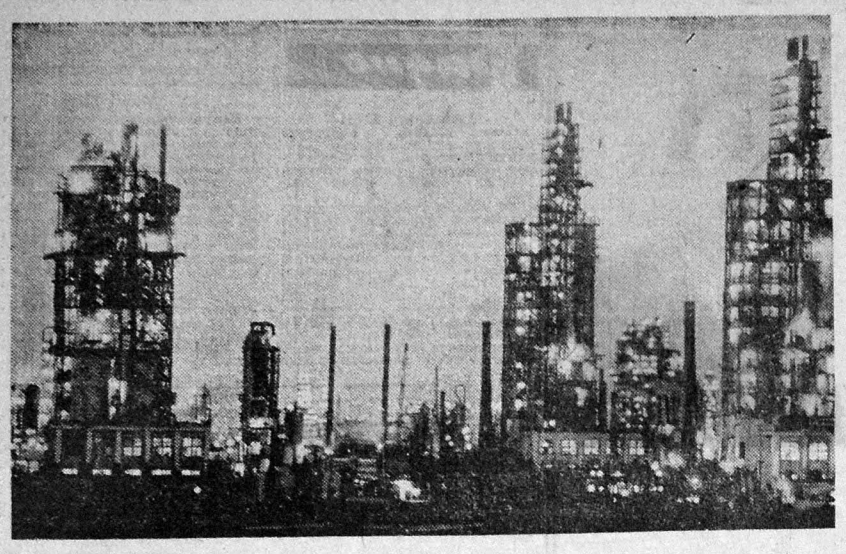

ШӘКИЛДӘ: ВЛАДИМИР ИЛИЧ АДЫНА ЈЕНИ БАКЫ НЕФТАЈЫРМА ЗАВОДУНУН ИШЫГЛАРЫ.

Фото Ј. Хәлиловундур.

ПРОГРАМ ШАКИРДЛӘРИ ЈҮКСӘК БИЛИЈӘ СӘСЛӘЈИР

Совет мәктәби вә совет ҳәмијјәти бир-бири илә гырылмаз телларла бағлыдыр. Мәктәбин фәалијјәти ҳәмијјәтимизин инкишафына бөјүк тә'сир көстәрир. Умумтәһсил мәктәбләринә битирән шакирдләр бир муддәтдән сонра халг тәсәрруфатынын, елм вә мәдәнијјатын мүхтәлиф саһәләриндә чалышырлар. Орта мәктәбдә шакирдләрин һәјата һазырлыг сәвијјәси ҳәмијјәтимизин инкишаф сүр'әтинә әһәмијјәтли дәрәчәдә тә'сир көстәрән бөјүк ичтимаи амиллардан биридир.

Сов.ИКП МК вә ССРИ Назирләр Совети мүасир һәјатын, елм вә техниканын инкишафы илә мәктәбин ајаглашмасыны тә'мин етмәк мәгсәди илә «Орта үмумтәһсил мәктәбинин ишини даһа да јахшылашдырмаг тәдбирләри һагғында» гərар гәбул етмишләр. Гərара әсасән јени тәдрис планлары вә программлары һазырланмышдыр. Елмләрин әсасларынын өјрәнилмәсинә даир курсларын тәшкили јени тәдрис планына үјғун оларағ әввәлки кими V синифдән дејил, IV синифдән башланачағдыр. Бунун нәтичәсиндә ибтидаи тәһсил мүддәти дөрд илдән үч илә ендирилмишдир. Ибтидаи тәһсил мүддәти нә үчүн бир ил гысалдылмышдыр?

Јени тәдрис планларында дәрсләр елми ишдәјләр әсасында шәрһ олунур. Мәсәлән, јени физика курсунда физики һадисәләрин мүасир елми шәрһи маддәләрин молекуллар вә атом гурулушу нәзәријјәләри, молекуллјар-кинетик вә електрон нәзәријјәләри, радиоелектроника, квант вә далға нәзәријјәләри, нисбилик нәзәријјәсинин әсаслары, атом вә атом нүвәсинин физикасы... орта мәктәб физика курсунун әсасыны тәшкил едир.

Елементләрин дөври ганунуна, гејри-үзви маддәләрин башлыча груплarынын бу ганун әсасында шәрһинә, маддәләрин хассәләринин маддәләрин гурулушундан асылы олдуғуна вә с. јени программа диггәт артырылмышдыр.

Идеја тәкамул нәзәријјәси биолокија курсунун әсасыны тәшкил едир. Ботаника вә зоолокија курсларында еколокија, кистолокијаја диггәт күчләндирилир. Инсан физиолокијасы курсунда һүчејрә һагғында нәзәријјәдә һәјата кечирилмәси мүәјјән дәрәчәдә мүәллимләрдән асылыдыр. Мүәллимләр бу јениликләри өзләри нә гәдәр дәриндән өјрәнсә, онларын һәјата кечирилмәси үчүн нә гәдәр артыг сә'ј көстәрсә шакирдләрин үмуми һазырлығы бир о гәдәр јүксәк олар.

Н. КАЗЫМОВ,
Азәрбајчан Елми-Тәдгигат Педагокика Институтунун елми ишләр үзрә директор мүавини, педагожи елмләр намизәди.

Елмин чоғрафи амилләри, сосиалист тәсәррүфат системинин капиталист тәсәррүфат системиндән үстүнлүјү даһа кениш ишыгландырылмышдыр. Бүтүн бунлар игтисади чоғрафија курсуну сачијјәләндирән чаһәтләрдәндир.

Дил һадисәләринин бир-бириндән ајрылмаз, бир вәһдәтдә олдуғуну шакирдләрин нәзәринә чатдырмаг дил программаларынын әсасында дуран идејалардан биридир. Бу идеја әсасында I—III синифләрдә шакирдләрин фонетика, морфолокија вә синтаксис һагғында бәсид анлајишлары олачағдыр. Бунунла јанашы, онлар грамматика, орфографија, дүрғу ишләри, һәтта үслубијјатла әлагадар бир сыра практик нитг вәрдишләри вериләчәкдир. Бүтүн бунлар IV—VIII синифләрдә шакирдләрин програма үјғун оларағ дил һагғында әсаслы билик алмасына, грамматиканын өјрәнмәсинә, үслуб вәрдишләринин, шифаһи вә јазылы нитгин даһа да инкишафына кениш имкан јарадыр.

Институтумузун коллективи тәрәфиндән һазырланмыш Азәрбајчан дили програмынын лајиһәси һәмин тәләбләрә әсасән чаваб верир.

Әмәк тә'лими программы мәктәбдә әмәк тәрбијәсинин даһа да јахшылашдырылмасына көмәк көстәрәчәкдир. Чүнки, јени программа әмәк мәшғәләләринин политехник истигамәти, бу мәшғәләләрин тәрбијәләндириҹи вә инкишаф етдириҹи тә'сири күчләндирилир. I—III синифләрдә әмәк тә'лими программына әсасән шакирдләр бу вә ја башга техники әмәлијјаты нәинки һазыр нүмунә үзрә јеринә јетирмәли, һабелә онлар гаршыдакы ишин кедишини габағчадан планлашдырмалы, ескиз, чертјож чәкмәли, лазыми һесабламалар апармалы, ишин јеринә јетирилдикдән сонра мүвафиг техники тәләбләрә онун нә дәрәчәдә үјғун кәлдијини јохламалыдырлар.

IV—VIII синифләрдә бу вә ја дикәр әмәк нөвүнү ичра едәркән шакирдләрә вериләчәк техники биликләр системи даһа дәгиг мүәјјәнләшдирилмишдир. Кәнд тәсәрүфаты үзрә програма әсасән мәктәблиләр даһа чох тәчрүбә кечәчәкләр. Әмәк мәшғәләләриндә шакирдләр техника, технолокија вә мүасир истеһсалын тәшкили һагғында бә'зи илкин мә'луматлар алачаглар. Сәнаје мүәссисәләринә, колхозлара, совхозлара, мәишәт хидмәти мүәссисәләринә, тикинтиләрә екскурсијалар, филмләрин нүмајиши һәмин мәгсәдә хидмәт едәчәкдир.

Тәдрис планы вә програмларындакы јени хүсусијјәтләрин јүксәк сәвијјәдә һәјата кечирилмәси мүәјјән дәрәчәдә мүәллимләрдән асылыдыр. Мүәллимләр бу јениликләри өзләри нә гәдәр дәриндән өјрәнсә, онларын һәјата кечирилмәси үчүн нә гәдәр артыг сә'ј көстәрсә шакирдләрин үмуми һазырлығы бир о гәдәр јүксәк олар.

МӘКТӘБ ВӘ ҺӘЈАТ

Совет психологларынын вә методистләринин сон вахтларда апардыгları тәдгигат вә тәчрүбәләр нәтичәсиндә мүәјјәнләшдирилмишдир ки, ибтидаи синиф шакирдләринин идрак имканлары индијәдәк тәсәввүр едилдијиндән хејли кенишдир. Онлар мөвчуд програм материалыны даһа тез вә даһа јүксәк сәвијјәдә мәнимсәјә биларләр.

Јени тәдрис программларында дәрсләр елми ишдәјләр әсасында шәрһ олунур. Мәсәлән, јени физика курсунда физики һадисәләрин мүасир елми шәрһи маддәләрин молекуллар вә атом гурулушу нәзәријјәләри, молекуллјар-кинетик вә електрон нәзәријјәләри, радиоелектроника, квант вә далға нәзәријјәләри, нисбилик нәзәријјәсинин әсаслары, атом вә атом нүвәсинин физикасы... орта мәктәб физика курсунун әсасыны тәшкил едир.

Елементләрин дөври ганунуна, гејри-үзви маддәләрин башлыча груплarынын бу ганун әсасында шәрһинә, маддәләрин хассәләринин маддәләрин гурулушундан асылы олдуғуна вә с. јени програма диггәт артырылмышдыр.

Идеја тәкамул нәзәријјәси биолокија курсунун әсасыны тәшкил едир. Ботаника вә зоолокија курсларында еколокија, кистолокијаја диггәт күчләндирилир. Инсан физиолокијасы курсунда һүчејрә һагғында нәзәријјәдә һәјата кечирилмәси мүәјјән дәрәчәдә мүәллимләрдән асылыдыр. Мүәллимләр бу јениликләри өзләри нә гәдәр дәриндән өјрәнсә, онларын һәјата кечирилмәси үчүн нә гәдәр артыг сә'ј көстәрсә шакирдләрин үмуми һазырлығы бир о гәдәр јүксәк олар.

Програмда чоғрафија курсуна кеолокија, кеоморфолокија, игликшуналыг, һидролокија, биочоғрафија елмләри анлајышларынын дахил едилмәси фәнниндә даһа мүкәммәл вә әтрафлы өјрәнилмәсинә имкан јарадачағдыр. Игтисади чоғрафија курсунда бејнәлхалг әмәк бөлкүсү ганунаујғунлуғларынын, истеһсалын башлыча саһәләринин јерләшдирилмәсинин чоғрафи амилләри, сосиалист тәсәррүфат системинин капиталист тәсәррүфат системиндән үстүнлүјү даһа кениш ишыгландырылмышдыр. Бүтүн бунлар игтисади чоғрафија курсуну сачијјәләндирән чаһәтләрдәндир.

Дил һадисәләринин бир-бириндән ајрылмаз, бир вәһдәтдә олдуғуну шакирдләрин нәзәринә чатдырмаг дил программаларынын әсасында дуран идејалардан биридир. Бу идеја әсасында I—III синифләрдә шакирдләрин фонетика, морфолокија вә синтаксис һагғында бәсид анлајышлары олачағдыр. Бунунла јанашы, онлар грамматика, орфографија, дүрғу ишләри, һәтта үслубијјатла әлагадар бир сыра практик нитг вәрдишләри вериләчәкдир. Бүтүн бунлар IV—VIII синифләрдә шакирдләрин програма үјғун оларағ дил һагғында әсаслы билик алмасына, грамматиканын өјрәнмәсинә, үслуб вәрдишләринин, шифаһи вә јазылы нитгин даһа да инкишафына кениш имкан јарадыр.

Институтумузун коллективи тәрәфиндән һазырланмыш Азәрбајчан дили програмынын лајиһәси һәмин тәләбләрә әсасән чаваб верир.

Әмәк тә'лими программы мәктәбдә әмәк тәрбијәсинин даһа да јахшылашдырылмасына көмәк көстәрәчәкдир. Чүнки, јени программа әмәк мәшғәләләринин политехник истигамәти, бу мәшғәләләрин тәрбијәләндириҹи вә инкишаф етдириҹи тә'сири күчләндирилир. I—III синифләрдә әмәк тә'лими программына әсасән шакирдләр бу вә ја башга техники әмәлијјаты нәинки һазыр нүмунә үзрә јеринә јетирмәли, һабелә онлар гаршыдакы ишин кедишини габағчадан планлашдырмалы, ескиз, чертјож чәкмәли, лазыми һесабламалар апармалы, ишин јеринә јетирилдикдән сонра мүвафиг техники тәләбләрә онун нә дәрәчәдә үјғун кәлдијини јохламалыдырлар.

IV—VIII синифләрдә бу вә ја дикәр әмәк нөвүнү ичра едәркән шакирдләрә вериләчәк техники биликләр системи даһа дәгиг мүәјјәнләшдирилмишдир. Кәнд тәсәрүфаты үзрә програма әсасән мәктәблиләр даһа чох тәчрүбә кечәчәкләр. Әмәк мәшғәләләриндә шакирдләр техника, технолокија вә мүасир истеһсалын тәшкили һагғында бә'зи илкин мә'луматлар алачаглар. Сәнаје мүәссисәләринә, колхозлара, совхозлара, мәишәт хидмәти мүәссисәләринә, тикинтиләрә екскурсијалар, филмләрин нүмајиши һәмин мәгсәдә хидмәт едәчәкдир.

Тәдрис планы вә програмларындакы јени хүсусијјәтләрин јүксәк сәвијјәдә һәјата кечирилмәси мүәјјән дәрәчәдә мүәллимләрдән асылыдыр. Мүәллимләр бу јениликләри өзләри нә гәдәр дәриндән өјрәнсә, онларын һәјата кечирилмәси үчүн нә гәдәр артыг сә'ј көстәрсә шакирдләрин үмуми һазырлығы бир о гәдәр јүксәк олар.

Н. КАЗЫМОВ,
Азәрбајчан Елми-Тәдгигат Педагокика Институтунун елми ишләр үзрә директор мүавини, педагожи елмләр намизәди.

ШАИР МЕҺДИ СЕЈИДЗАДӘНИН АНАДАН ОЛМАСЫНЫН 60 ИЛЛИЈИ МҮНАСИБӘТИ ИЛӘ

ГОЧАЛМАЈАН СӘНӘТКАР

Дәфә јазыр, китаб һәјат дәрслијидир. Китаб һәјат дәрслијидирсә јазычы да онун мүәллифләриндән биридир. Һәјат дәрслијинин мүәллифи олмаг исә бөјүк хошбәхтликдир. Севимли шаиримиз Меһди Сејидзадә белә хошбәхтләрдән биридир.

Меһди Сејидзадә һәјатынын 40 илини јарадыҹылыг фәалијјәтинә сәрф етмишдир. Онун илк охуҹулары олан ушаглар инди сәнәт саһибләри, аилә башчыларыдыр. Јарадыҹылыға 1925-ҹи илдә башлајан М. Сејидзадәнин «Кәнд гызы» адлы илк ше'ри «Шәрг гадыны» журналында чап едилмишдир. Бундан руһланан кәнч Меһди јазыб-јаратмаг һәвәсинә дүшүр. Һәмин дөврдә Шамхорда Гәза Комсомол Комитәсинин тә'лиматчысы вәзифәсиндә чалышаркән о, тез-тез кәндләрә кедир, һәјаты јахындан өјрәнир. Бу да онун дүнјакөрүшүнә, ичтимаи вә әдәби фәалијјәтинин инкишафына тә'сир көстәрир.

Меһди Сејидзадә 1926-ҹы илдә Бакыја кәлир, Ленин рајонундакы китабханада ишләмәјә башлајыр. О, кечә-күндүз мүталиә едир, фарс вә рус дилләрини өјрәнир, Низаминин, Һаганинин, Пушкинин, Хәјјамын, Са'динин вә башга классик шаирләрин әсәрләрини охујур, халг әдәбијјаты илә јахындан таныш олур.

Ушаглар үчүн әдәбијјатын, хүсусилә азәри дилиндә бәдии әдәбијјатын олмамасы кәнч шаири мүтәәссир едир. Китабханада М. Ә. Сабирин вә А. Шаигин јаздығы ше'рләрдән башга, ушаглар үчүн һеч бир әсәр јох иди. Јени ачылмыш ушаг бағчаларында тәрбијә аланлар үчүн нә ше'р, нә һекајә, нә дә нағыл тапмаг мүмкүн дејилди. Бу, М. Сејидзадәни ушаг әдәбијјаты саһәсиндә јазыб-јаратмаға һәвәсләндирди. Шаирин «Октјабр», «Мај нәғмәси», «Јаз» адлы илк нәғмәләри белә јаранды.

1929-ҹу илдә М. Сејидзадә халг нағыллары әсасында јаздығы «Кечәл Сәмәд» адлы илк китабыны чап етдирди. Сонралар о, «Кичик тәјјарәчиләр» вә «Нефтә доғру» адлы поемаларыны јаратды. Бу әсәрләрин һәр икиси ушаглар үчүн јазылмышдыр. Аз сонра гәләмә алдығы «Нәркиз» поемасы исә онун артыг јеткин бир шаир олдуғуну сүбут етди. Бу әсәр һәм ушаглары, һәм дә бөјүкләри севиндирди. Әдәби ичтимаијјәтимиз поеманы јүксәк гијмәтләндирди.

Јери кәлмишкән гејд едәк ки, «Нәркиз» әдәбијјатымызда ушаглар үчүн јазылмыш илк гәһрәманлыг дастаныдыр. Поеманын сүжет хәтти чох марағлы, дили бәдии вә ахыҹыдыр. Шаир халг арасында ишләдилән ифадә васитәләриндән маһарәтлә истифадә етмишдир. Әсәрдә тәбиәт тәсвирләри реал, диалоглар тәбиидир. Мәһз бунлара көрә М. Горки адына Азәрбајҹан Кәнч Тамашачылар Театры коллективинин саһнәси илә мүәллиф «Нәркиз» поемасыны саһнәләшдирмиш вә ејни адлы пјес театрда узун мүддәт мувәффәгијјәтлә ојнанылмышдыр.

Меһди Сејидзадә халг әдәбијјаты мотивләриндән кениш вә бачарығла истифадә едир. Лакин о, халг әдәбијјатындан мөвзу көтүрәркән һадисә вә образлары олдуғу кими тәкрар етмир, бу мөвзулары јенидән ишләјир, тәкмилләшдирир, образлары тамамламаг үчүн һадисә вә епизодлар артырыр.

Исте'дадлы шаирин «Ајаз», «Гызыл гуш», «Горхмаз» нағыл-пјесләринин вә «Чејран», «Нәркиз» нағыл-поемаларынын бөјүк тәрбијәви әһәмијјәти вардыр. Бу әсәрләр кәнч охуҹулары горхмаз, ишкүзәр, мәтанәтли, ел јолунда лазым кәларсә чанына белә әсиркәмәмәк руһунда тәрбијә едир.

Бөјүк Вәтән мүһарибәси илләриндә М. Сејидзадә чох мәһсулдар ишләмиш, «Елдарын мәктубу», «Шанлы гәһрәман», «Вәтән гызы», «Мәрд оғул», «Балача дөјүшчүләр» ше'рләрини, «Гәмәр» адлы бир нәрдәли пјес јазмышдыр.

Ушаг әдәбијјатынын ән сачијјәви чәһәти бәдиликлә тәрбијә-тә'лим мәсәләләрини өзүндә бирләшдирмәсидир. Бу саһәдә чалышан јазычылар ушаг аләмини, јаш сәвијјәсини дәриндән билмәлидирләр. М. Сејидзадәнин «Ајбәниз», «Нәнә вә нәвә», «Бар верән ағачлар», «Сөзүн дүзү», «Јахшы јолдаш» ше'рләри бу чәһәтдән чох гијмәтлидир. Бу ше'рләрдә мәктәб һәјаты да өз әксини тапмышдыр. Үмумијјәтлә, Меһди Сејидзадә кәнчләр вә бөјүкләр үчүн бир сыра дәјәрли әсәрләр јазан шаир кими севилмәкдән әлавә, мүасир азәри әдәбијјатында әсасән ушаг јазычысы кими мәшһурдур. Ушаг јазычысы олмаг исә чох чәтин, мәс'улијјәтли, һәм дә шәрәфлидир. Ушаглар үчүн әсәр јарадан јазычылардан бөјүк гәлб, ајдын зәка, саф дујғулар тәләб олунур. Ушаг психолокијасынын инчәликләрини дујмаг, ушаглара һәгигәти демәји бачармаг вә онлары разы сала билмәк үчүн хүсуси исте'дад лазымдыр. Меһди Сејидзадә белә бир исте'дад саһибидир. Мүәллифин «Гарангуш», «Өвлад мәһәббәти», «Кулмәлидир» ше'рләриндә, «Нәркиз», «Ајаз», «Гызыл гуш» нағыл-пјесләриндә, «Чејран», «Сәба — јел көзәли» поемаларында јухарыда сөјләдијимиз хүсусијјәтләри көрмәк мүмкүндүр.

Шаир јарадыҹылығында рубаи формасындан да истифадә едир. 1957-ҹи илдә Азәрнәшр тәрәфиндән бурахылан «Сечилмиш әсәрләр»ində шаирин илк рубаиләри чап едилмишдир. Бунларын арасында бөјүк Ленина, доғма сосиалист Вәтәнимизә, шанлы Коммунист Партијамыза һәср едилән рубаиләр даһа марағлыдыр. Шаир бу рубаиләрдә дәрин, мә'налы фикирләри јығчам ифадә едә билмишдир.

Өз инҹә вә лирик ше'рләри илә истәр јашлылар, истәрсә дә кәнчләр тәрәфиндән севилә-севилә охунан, руһу, јарадыҹылығы күндән-күнә кәнчләшиб никбинләшән һөрмәтли шаиримиз Меһди Сејидзадә азәри совет поезијасында өзүнә лајиг јер тутур. О, түкәнмәз енержиси вә еһтираслы јарадыҹылығы илә инкишаф едиб поезијамызын өн һәрәкәләриндә кедән шаирләримиздәндир. Онун бу јахынларда чапдан чыхмыш икиҹилдлик «Сечилмиш әсәрләри» дедикләримизи бир дәфә сүбут едир.

Меһди Сејидзадә лирик ше'рин көзәл нүмунәләрини јаратмағы бачаран бир сәнәткар кими дә охуҹулар тәрәфиндән севилир. О, инсан һиссләрини дујмағы бачаран, көзәллијә, Вәтәнимизин чәзибәдар тәбиәтинә дәриндән бағлы олан лирик бир шаирдир. Сәнәткарын азадлыг, Вәтән, халг мөвзуларына мүнасибәтиндә, пак инсан ешгини тәрәннүм едән ше'рләриндә вә ушаглар үчүн јаздығы сәмими мәналарында чошгун бир романтика вардыр.

Севимли шаиримизин 60 јашы тамам олур. Онун сачлары гар кими ағарса да, хејирхаһ, тәмиз, көзәл, нәчиб дујғуларла долу олан үрәји һеч заман гочалмыр, даим кәнчлик ешги илә дөјүнүр. Шаир кәнчлик һәвәси илә даһа бөјүк арзуларла, даһа көзәл дујғуларла јазыб јарадыр.

Халидә ҺӘСИЛОВА.

Меһди СЕЈИДЗАДӘ

РУБАИЛӘР

Дәјишир сүр'әтлә өтүр фәсилләр,
Кечиб кедәчәкдир чох узун илләр.
Кәл елә мә'налы бир өмүр сүрәк,
Бизи чәркәсиндә көрсүн нәсилләр.

Дөшүнә күл тахыб көзәл јаз кәлир,
Күнләр бир-бириндән даһа саз кәлир.
Бизим бу севимли Вәтәнимиздә
А достлар, бир өмүр мәнә аз кәлир.

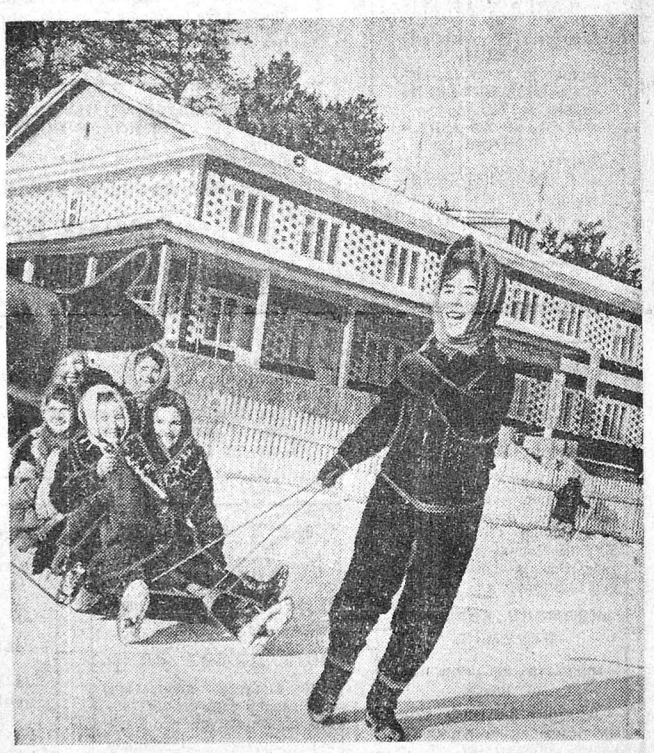

Бурјатијада 5 турист базасы вардыр. Онларын бири Забајкалје пајтахтынын адыны дашыјыр. «Улан-Уде» турист базасында һәр ил мухтар республиканын минләрлә әмәкчиси истираһәт едир. Хизәксүрмә мөвсүмү әрзиндә бурада хүсусилә чох адам олур. ШӘКИЛДӘ: бош јер јохдур!

СИТА-нын фотохроникасы.

ИНСТИТУТДА СӘРКИ

М. Әзизбәјов адына Азәрбајчан Дөвләт Нефт вә Кимја Институтунда ачылмыш сәрки «Институтумузун кәнчлији» адланыр. Орада институтун илк илләриндән сөнбәт ачан марағлы сәнәдләр—фотошәкилләр, алы мәктәби битирмиш мүһәндисләрин мәктублары, мүәллимләрин хатирәләри, мүхтәлиф материаллар диггәти чәлб едир. Стендләрин бир нечәси бу институту битириб һазырда өлкәмизин мүхтәлиф күшәләриндә чалышан мүтәхәссисләрин фәалијјәтинә һәср олунмушдур.

Јахын күнләрдә институтун тарихи музеји јарадылачағдыр. Кино һәвәскарларынын чәкдији филмдә доғма институтун дүнәни, бу күнү вә сабаһы тәрәннүм олуначағдыр.

Сағламлыг сарајлары артыр

Гара дәниз саһилиндә јерләшмиш Кәлинчик шәһәри јахын кәләчәкдә өлкәдә ән бөјүк иглим курортуна чевриләчәкдир. Шәһәрин инкишафына даир баш планы һәјата кечирмәк үчүн ишә башламышлар. Һәмин планы бу јахынларда Дөвләт Шәһәрләри Лајиһәләшдирмә Институту ишләјиб һазырламышдыр. Шәһәрин чәнубшәрг һиссәсиндә, Назик бурун вә Мави бухта рајонларында јени санаторијалар вә истираһәт евләри тикиләчәкдир.

Кәлинчик бухтасынын саһилиндә сүн'и гумлу пләјаҹлар јаратмаг, көлкәли дәнизкәнары паркларда һәмишәјашыл сәрв ағачлары вә питсунда шам ағачы әкмәк нәәрдә тутулмушдур.

СИТА-нын мүхбири хәбәр верир ки, курортун истираһәт очагларында ејни вахтда 35 минә гәдәр әмәкчи динчәләә биләчәкдир.

Кәнч режиссорун илк аддымы

Ч. Чаббарлы адына «Азәрбајчанфилм» киностудијасында «Бири варды, бири јохду...» гысаметражлы бәдии филм чәкилиб гуртармышдыр. Бу филми јазычы Салам Гәдирзадәнин «Хәзан јарпаглары» һекајәси үзрә Үмумиттифаг Дөвләт Кинематографија Институту режиссорлуг факултәсинин сон курс тәләбәси Елдар Гулијев екранлашдырмышдыр. Бу онун диплом ишидир. Е. Гулијевин филми кинематографија институтунун бәдии шурасында ән јүксәк гијмәт алмышдыр. Филм Үмумиттифаг екранларында көстәрилмәк үчүн гәбул едилмишдир.

«ТӘРАНӘ» МУСИГИ ФИРМАСЫ ӘМӘКДАР ИНҺӘСӘНӘТ ХАДИМИ СҮЛЕЈМАН ӘЛӘСКӘРОВУН «МИЛЈОНЧУНУН ДИЛӘНЧИ ОҒЛУ» (МӘТНИ ШЫХӘЛИ ГУРБАНОВУНДУР) ВӘ РЕСПУБЛИКАНЫН ХАЛГ АРТИСТИ СОЛТАН ҺАЧЫБӘЈОВУН «ГЫЗЫЛКҮЛ» (МӘТНИ МӘҺӘРРӘМ ӘЛИЗАДӘНИНДИР) ОПЕРЕТТАЛАРЫН Д А Н ПАРЧАЛАРЫ ИЛК ДӘФӘ

«Тәранә» тәклиф едир

ОЛАРАГ ГРАММОФОН ВАЛЫНА ЈАЗМЫШДЫР.

ТЕАТР ҺӘВӘСКАРЛАРЫ ҮЧҮН ДӘ ҺӘДИЈЈӘ ҺАЗЫРЛАНМЫШДЫР. БУ, М. ӘЗИЗБӘЈОВ АДЫНА АЗӘРБАЈЧАН ДӨВЛӘТ АКАДЕМИК ДРАМ ТЕАТРЫНДА КӨСТӘРИЛӘН «ФӘРҺАД ВӘ ШИРИН», «СӘЈАВУШ», «АНТОНИ ВӘ КЛЕОПАТРА» ТАМАШАЛАРЫНДА ГӘҺРӘМАНЛАРЫН МОНОЛОГЛАРЫ ЈАЗЫЛМЫШ ВАЛЛАРДЫР.

АЗӘРБАЈЧАН ДӨВЛӘТ ХОР КАПЕЛЛАСЫНЫН ИФАСЫНДА МАҺНЫЛАР ЈАЗЫЛМЫШ ВАЛЛАР ДА ДИНЛӘЈИЧИЛӘРӘ ТӘГДИМ ОЛУНУР.

ОНУН МИННӘТДАРЛЫҒЫ

АДИЛ дә орду сыраларындан тәрхис олунанда милјонларла башга совет кәнчи кими әмәк һәјатында өз күчүнү, бачарығыны сынамаг, халгына, Вәтәнинә хејир вермәк истәјирди. Лакин гәлби гуруб-јаратмаг ешги илә дөјүнән А. Мәммәдовун арзусуну һәјата кечирмәјә имканы галмамышды: үзүчү хәстәлик буна јол вермирди. Һәлә әскәри борчуну јеринә јетирәркән орадакы һәкимләр бу зарафатчыл вә шух азәрбајчанлы баласыны сағалтмаг үчүн чидди төшәббүс көстәрмишдиләр. Анчаг бунларын елә бир севиндиричи нәтичәси олмамышды.

Чыхылмаз вәзијјәтдә галан ата Адили Семашко адына хәстәханаја кәтирди, профессор Һ. М. Исазадәјә «Үмидим сизәдир, һәким, оғлуму мәнә гајтарын»,—дејә мүрачиәт етди.

Профессор хәстәни мүајинәдән кечирди. Көзләри мәчһул нөгтәјә зилләнди: «Нә етмәли? Вәзијјәт сон дәрәчә ағырдыр: кәнчдә бир нечә хәстәлик чәмләнмишдир. Ән башлычасы исә үрәјиндә ревматизм әламәтләри вардыр. Профессор чох адамы өлүмүн пәнчәсиндән хилас етмишди, Анчаг јенә дә тәрәддүд едирди. Нәһајәт дилләнди: «Чалышарам».

Оғлунун сағалачағына инанан атанын чәһрәсинә догтуз ај әрзиндә илк дәфә тәбәссүм гонду.

... Јухусуз кечәләр архада галмышдыр. Профессор вә онун башчылығы етдији 3-чү корпусун һәкимләринин, тибб бачыларынын гајғыкешлији сајәсиндә Адилин сәһһәти јахшылашмышдыр. О, инди сағалмышдыр. Дәвәчи рајонунда техник ишләјир. Анчаг Адил ону јенидән һәјата гајтаран профессор Һ. Исазадәни һеч вахт унутмур, онунла тез-тез көрүшүр, мәсләһәтләр алыр. Сөһбәт заманы кәнч техник тез-тез дејир: «Јашадығым күнләр үчүн профессора миннәтдарам».

Халид МӘММӘДЛИ,
С. М. Киров адына АДУ-нун журналистика шө'бәсинин тәләбәси.

Разин тәсәбәсиндә ишә салынмыш јени тикиш-трикотаж фабрикиндә кишиләр, гадынлар вә ушаглар үчүн 50-јә јахын мүхтәлиф нөв мә'мулат һазырлајыр. Бу ил мүәссисәнин коллективи әһалијә 9 милјона јахын чүрбәчүр тикиш мә'мулаты тәгдим едәчәкдир. ШӘКИЛДӘ: фабрикин сехләриндән бириндә тикиш конвејери.

Фото Н. Игнатјевиндир.

Бејнәлхалг мөвзуда

НЕОНАСИСТЛӘР АЗҒЫНЛАШЫРЛАР

АФР һөкүмәтинин нүмајәндәси Һүнтер Дил Боннда кечирилән мәтбуат конфрансында чыхыш едәрәк демишдир: «Федерал һөкүмәтин бүтүн үзвләри бу фикирдәдирләр ки, насионал-демократ партијасы антидемократик партијадыр». Гәрби Алманијанын сијаси хадимләри һәмин неонасист партијасынын фәалијјәтинин кенишләнмәсиндән гәәбләнән ичтимаијјәти биртәһәр сакитләшдирмәк үчүн дәфәләрлә бу чүр бәјанатлар вермишләр. Бунунла јанашы Дил рејакарчасына е'тирафларында һәддини ашмагдан горхуб вә «дүзкүн баша дүшүлә билмәјәчәјиндән» еһтијат едиб әлүстү билдирмишдир ки, һөкүмәт насионал-демократ партијасынын фәалијјәтини гадаған етмәк нијјәтиндә дејилдир. Бу һәлә бир јана галсын, о, бу партијаны гадаған етмәк һаггында тәклиф ирәли сүрмәкдән ачыгча чәкиндириб билдирмишдир ки, бу чүр тәдбир «мәнфи нәтичәләр» верә биләр. Һөкүмәтин бу мөвгејини биртәһәр әсасландырмаг үчүн Дил демишдир ки, «сол вә саг радикализмлә сијаси васитәләрлә мүзакирәләр кечирмәк лазымдыр».

Һәләлик исә «сијаси васитәләрлә бу чүр мүзакирәләр» она кәтириб чыхарыр ки, рәсми даирәләр неонасистләрин мүхтәлиф тәдбирләрини мүдафиә едирләр вә кәләчәкдә өлкәнин идарә олунмасында насионал-демократ партијасы илә әмәкдашлыг етмәк мәсәләси мүзакирә олунур.

Бәс Дилин бәјанатына неонасистләрин өзләри нечә јанашмышлар? Тәзә фүрер Фон Тадден сон вахтлара гәдәр олдуғу кими, өз мөвгејини пәрдәләмәјин даһа лазым олмадығыны қуман едиб ачыг данышмаға башламышдыр. Һеч бир шејдән еһтијат етмәјән «II Адолф» истеһза илә демишдир: Федерал һөкүмәт «безиддиричи һалда даим» иддиа едир ки, куја насионал-демократ партијасы демократик партија дејилдир. Әкәр белә дејирсә, онда «һөкүмәт партијамызы гадаған етмәк мәсәләсини гојмалыдыр» (!) Бонн үзкөзүнү туршутмадан бу һәбн удмалы олмушдур. Онун чарәси нә иди ки?

Лакин Тадден тәкчә бунунла кифајәтләнмәмишдир. О, канслер Кизинкерин өзүнә мәктуб көндәриб насионал-демократ партијасына «бөһтан» атылмасындан гәәбләндијини билдирмишдир.

Рәсми Бонн неонасист партијасынын ролуну вә әһәмијјәтини һәр вәчһлә азалтмаға, насионал-демократ партијасынын бә'зи һәрәкәтләринин һөкүмәт тәрәфиндән куја бәјанилмәдији һаггында ичтимаијјәт арасында рә'ј ојатмаға чалышдығы бир заманда, Тадден әксинә, пәрдәләнмәји лазым билмир. О, һанновердә демишдир: һазырда насионал-демократ партијасы «ән бөјүк федерал партијалардан биридир. АФР-ин јалныз 34 шәһәр вә кәнд рајонунда насионал-демократ партијасынын тәшкилатлары һәләлик јохдур».

Тадден демишдир: «Бизим партијамыз Алманијада мөвчуд гурулушун бир һиссәсидир вә бир һиссәси олараг галачағдыр. Партијамыз халгымызын сијаси иradәсинин формалашмасында иштирак етмәјә чалышыр».

Тадденин бу һәјасыз бәјанатлары насионал-демократ партијасы тәрәфдарларынын һөкүмәт органларынын сәһләнкарлығы вә Гәрби Алманија полисинин көмәји илә кечирилән мүхтәлиф топланышларында ачыг гисасчы вә неонасист чағырышларла сәсләшир.

Бу фактлар Совет һөкүмәтинин АФР һөкүмәтинә бәјанатында ирәли сүрүлән белә бир фикри бир даһа тәсдиг едир ки, «насионал-демократ партијасы инди АФР-дә мөвчуд олан ичтиман-сијаси гајданын бир гисмидир».

J. БАШМАЧНИКОВ.